

Lạm bàn chuyện... điện nước xứ người

VÓ TÁ HÀN

Singapore

10 giờ sáng ngày 5-8-2002, một phần lớn vùng Đông Singapore bị cúp điện!

Đối với người Việt chúng ta thì chuyện cúp điện là điều quá quen thuộc và chẳng đáng để đưa lên mặt báo, nhất là điện chỉ mất trong một tiếng rưỡi! Tuy nhiên, đối với dân Singapore thì đây quả là một sự cố lớn vì chưa hề xảy ra trong vòng 10 năm qua.

Người am hiểu tình hình thì cho rằng vấn đề có lẽ không đơn giản như vậy. Họ tỏ vẻ lo ngại vì sự kiện này gợi ra một điểm yếu của Singapore là hiện đảo quốc này còn phải tùy thuộc quá nhiều vào bên ngoài về mặt cung cấp điện năng cho cả nước.

Thật vậy, một phần nguồn điện của Singapore được cung cấp từ khí đốt đưa từ vùng Natuna thuộc Indonesia, bằng những ống dẫn khí ngầm xuyên đại dương, và sự cố vừa qua chỉ vì phía Indonesia đã “vô ý” đóng cái van dẫn khí trong lúc thử máy! Thực sự không hiểu vì vô tình hay cố ý mà sự cố mất điện lại xảy ra trong lúc Singapore và Malaysia đang “so găng” mỗi ngày trên mặt báo về chuyện cung cấp nước uống.

Câu chuyện bắt đầu từ năm 1927 khi Singapore và Malaysia ký một hiệp ước cung cấp nước. Lúc đó Malaysia đồng ý bán nước cho Singapore cho đến năm 2011, với giá mỗi 1.000 gallon nước (một gallon theo đơn vị đo lường của Anh bằng 4,5 lít) 3 xu tiền Malaysia. Đến thập niên 1960 thì hai nước lại ký hiệp ước thứ hai để kéo dài việc cung cấp nước thêm 50 năm nữa, đến năm 2061, giá không đổi.

Trong những năm vừa qua, Thủ tướng Mahathir của Malaysia đã không ngớt đá kích Singapore. Ông cho rằng Malaysia đang phải bán nước với cái giá ... “mạt rệp” so với giá hiện tại trên thị trường, chẳng hạn như Hồng Kông phải trả cho Trung Quốc 8 ringgit cho cùng lượng nước. Ngay chính tại Malaysia, giá nước bán từ bang này qua bang khác cũng đã chênh lệch 30 đến 40 lần. Thêm vào đó, ông trách

Singapore đã lợi dụng quá đáng bằng cách mua nước nhiều hơn nhu cầu (mỗi ngày Singapore mua 350 triệu gallon nước của Malaysia) rồi mang về lọc và bán lại một phần cho Malaysia với giá 1 đô-la Singapore (gần 2 ringgit) mỗi 1.000 gallon (tức là hơn 60 lần giá mua). Từ đó ông Mahathir đòi tăng giá bán cho Singapore lên 100 lần, tức là từ 3 xu lên 3 ringgit.

Tuy cựu Thủ tướng Lý Quang Diệu đã có lần nóng mặt tuyên bố rằng Singapore sẵn sàng tung quân vào vòng chiến nếu Malaysia tự động cắt nguồn nước, để xoa dịu người hàng xóm, cấp lãnh đạo đương thời đã cố gắng thương thuyết và đề nghị chịu tăng giá, và một mặt cũng cấp tốc tìm nguồn chế biến nước uống. Trước mắt, họ đề nghị sau năm 2011 thì Singapore sẵn sàng chịu tăng giá nước 15 lần từ 3 xu lên 45 xu Malaysia, và sau năm 2061 sẽ tăng lên 60 xu Malaysia, lại có thể điều chỉnh giá mỗi năm năm sau đó.

Mặt khác, Singapore mời các công ty quốc tế có kinh nghiệm về việc chế biến nước biển thành nước ngọt đến “làm việc”. Sau mấy năm rông rã nghiên cứu và xây dựng nhà máy, tại một buổi dạ tiệc ngày 4-8-2002 nhân ngày Quốc khánh lần thứ 37, tất cả thực khách được mời nâng ly mừng đất nước mình vừa có nguồn nước mới do Công ty Newater cung cấp. Dĩ nhiên là đêm ấy mọi người đều được mời uống “nước mới”, và Phó thủ tướng Tony Tan cũng đã hơn hờ tuyên bố rằng : “... Kể từ nay, chúng ta không còn phải lệ thuộc vào quốc gia nào khác để cung cấp nước uống...”.

Ngay tức thời, Thủ tướng Malaysia nóng mặt lên tiếng thách thức Singapore rằng tại sao lại phải chờ đến năm 2011 mà không chấm dứt hiệp ước cung cấp nước ngay bây giờ?

· Phải chăng là một sự tình cờ mà nguồn khí đốt từ Indonesia cũng bị gián đoạn ngay hôm sau? Có phải đây là dấu hiệu bất bình của hai ông anh lớn Indonesia và Malaysia, muốn cho đứa em nhỏ Singapore “ngỗ nghịch” biết rằng cái chìa khóa điện nước hiện đang nằm trong tay hai ông anh? ■